

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

S. Dympnæ virginis & martyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-43699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-43699)

quibus facillè, sine vlla offensione, ingrederentur & daemones insidias, quas erat expertus plurimas, mira dexteritate, subterfugerent. Itaq; post plurima caelestis philosophiæ extructa domicilia, post innumeros labores & certamina, quæ pro sua suorum salute, inuicta mente, sustinuit, lætus hilarisq; animi Saluatori tradidit, mensis Maij quattodecimo.

Obitus S. Pa
trij.

MARTYRIUM S. DYMPTNAE, REGINAE
Hyberniæ filia, ex actis, quæ Petrus Cameracensis
conscripsit. Claruit circa annum Domini 600.

15. Maij.

FVIT in Hybernia, rex gentilis, qui vanis idolorum cultibus & maxima opum potentia & militari gloria admodum celebris, ex illustri iunge, quam propter eximiam formæ pulchritudinem, singulari diligebat affectu, filiam suscepit, decoris venustate matri valde similem, meritis nomine Dymptnam; ut ex ipso vocabuli præcipuo postea Deo digna iudicaretur. Quæ in domo patris nobiliter educata, transactis pueritiæ annis, castissimum in lumine illustrata, regales luxus & voluptates omnes aspernari cepit: ac tandem occultè sacris expiata, Christo nomē dedit & castitatis voto persequum, se eius seruituti addixit. Interea mater eius regina defuncta, cum rex, ea causa, superuacuos doloribus laboraret, tandem, habito cum proceribus consilio, statuit virginem adolescentulam, genere & forma spectabilem regi alicui stabili matrimonio coniungere. Cuiusmodi, eam in re, milites & eloquentia præstantissimi, per varias regiones vires missi fuisset, ut aliquæ regio solum prope tum inquireret, tandem, re infecta, redierunt, regem ingressi, ac rege salutato, huiusmodi ad eum

S. Dymptna
est in bapti-
zatione ca-
sa uouet.

em instituerunt: Nos quidē, ô rex excellentissime,
 inestatis tuz iussis obrēperantes, nullo modo re-
 am adolefcētem tua filia dignum reperire potui-
 mus. Sed, si placet, eccē filiam tuam Dymnam, di-
 praeditā pulchritudine, iube tibi potius fœlici
 matrimonio copulari. Vix hæc effati erat, cum mox
 abolus, qui virginem sacram ad infandam super-
 tionem reducere volebat, regem amore incesto
 impudicitiz facibus inflammavit.

Itaq; rex cupiditate parū honesti amoris inflam-
 mus cepit animum puella blanditijs pertentare
 spes mundi; gloriā promittere, si eas nupti-
 pari amore ac voluntate amplecti vellet. At
 illi virgo, præcise constanterq; se tantum nefas
 am admitturam respondit. Neq; enim vel in
 re vel legibus consentaneum esse, vt filia patris
 cum maculet: atq; eo scelere, omni poste-
 perpetuam ignominia notam inurat. Cumq;
 vehementius instaret precib. & illa fortius ne-
 tandem rex iratus, dixit, eam vel ingratis ac-
 cere oportere. Tunc illa quasi obtemperatu-
 quadraginta dierum petiuit, ad cautelam, indu-
 interim ornamenta & gemas & vestium splen-
 culumque puellarem sibi dari deposcit, vt
 cunctius ornata gratiosior patri appareret. Rex
 mirificè lætatus, omni ambitione, puellæ
 talis satis fieri curauit. Interea virgo, vt pa-
 libidinem effugeret, assiduis precibus Christi
 implorabat. Cogitabat enim, patria relicta
 ad igno:as terras confugere.

Itaque tunc temporis, in Hybernia, eximia sancti-
 & doctrinæ sacerdos quidam, Gerebernus no-
 qui occultè conuertendis ad Christū animab.
 am nauabat operā reginæq; defunctæ, Chri-

Eius pater
 vult eam ha-
 bere coniu-
 gem.

Gerebernus
 insignis
 presbyter.

stum in hac vita colenti, & animæ labes per cōfessionem frequenter expianti, aures præbuerat, & ipsam quoq; Dypnam sacro fonte lustrauerat, & rard, cœlesti pane vtramq; refecerat. Hunc beata virgo clanculum accersens docuit quanto in periculo versaretur: rogauitq; multis cum lachrymis, vt dicitur & consilio & precib. subueniret: ne in tam horrendæ turpitudinis barathrum demergeretur. Tunc sanctus tutissimū in fuga præsiū esse dixit, hortatusq; est eam, vt patrio solo relicto, pauper spiritu, pauperem Christum sequeretur. Nec mora. Capta tempore fugę opportuno, virgo sancta adiunctis sibi sancto Gereberno, & ioculatore patris sui, cum eius vxore, vt sub ioculatorū specie, secretus proficisci possent, propositum iter ingressa est: perueniensq; ad portū nauem conscendit & auris ceteris prosperantib. Andouerpam appulit. Ibi aliquid diu cōmorati, cū mentes Christo deuote, secularis strepitus ferre non posset, solitudinis secessum meditari cœperūt: tandemq; per nemorosa & densa ad pagū quendam, cui Ghele nomen est, peruenit. Erat ibi ecclesia vnica beato Pontifici Martinocra, in qua etiā sanctissimæ virginis corpus sepelitur, in qua quiescit. Non procul autem ab ea ecclesia loco qui Zammale appellatur, construendum habitaculū elegerunt: vt ibidem, ab omni mundi strepitu remoti, per contēplationis dulcedine, Deo famularētur. Extirpatis igitur arborib. & frons miciliū sibi congruū extruxerunt, in quo tribus amplius mensib. ieiunijs & orationib. vacantes, produxere. Nam Pater, cognita fuga, scissis vestibus post gemitus & dolores diu repetitos, maxima multitū stipat. cetera p. ciuitates, & mōriū sollicitate eam quaeruit. Qua nō inuēta, mare ad

S. Dypna fugit e patria.

Venit Andouerpam.

Indo Ghele.

Andouerpiã, cū multiplici suo comitatu appulit. egrediente autē illo de nauī, magnus populi con- curſus, vt moris eſt, cerratim ad eum videndū ruit. Iſle verò moram ibidem faciens, varios per adia- centes prouincias miſit legatos, ſi quem fortè de ſi- larumorem percipere poſſet. Proficiſcentibus au- tem diuerſis, per loca varia, quidam illorū ad vil- lam rurenſem, cui VVeſterlo nomen eſt, peruene- runt: cumque hoſpiti, apud quem nocte diuerſe- rat, nummos ſuos depromerent, ille, ijs inſpectis, int̄ ſe illis valde conſimiles habere, quorum ta- men præciū penitus ignoraret. Et requiſitus ab eis, quò talem pecuniam recepiffet, reſpondit, igna- ſcus cur id quærent, ſe à virgine alienigena, cor- pore & aſpectu pulcherrima, propè in deſerto ha- beret, eam habere: quæ pro emendis alimentis id- em nummos ſemper mitteret. His auditis illi ſta- tim in ſpem maximam recuperandæ Dympnæ regis- ſe venerunt. Itaque ſe eò adduci curarunt, virgi- nemque inter cæteros, prociū ſtantem, cognouerūt. Tum ſumma celeritate Andouerpiã re- gredi, viſa & audita regi, magno cū gaudio, retu- lerunt. Eo nuncio incredibiliter gauiſus rex iter ſuis ad locum arripuit, eaque inuenta cernens faciem eius, macie nonnihil deformatam, libidinis- que accenſus, blandiſſimis hiſce verbis eam affa- uel: ò vnica filia mea Dympna, amor meus, de- ſertum meū & dulcedo, quæ te compulſit neceſſi- ta, vt regali dignitate contempta terram tuæ nati- uitatis relinqueres, innataque ab ipſa natura dile- ctionis oblita, patrem regem deſereret, iſti que ſe- det repico, ſacerdoti, tanquàm filia adhereret: & pariffimis eius mandatis, tâta alacritate, obtem- peraret? Cur regni Hybernix vnica, poſt patrem, hæres,

Pater Andouerpianu-
niens filiam
requirit.

S. Dympna
à patre ſua
inuenitur.

Si s hæres,

hæres, aulam regiam spreuisti? Noſtro igitur ac
 quieſce cõſilio, & nobiſcum ad Hyberniam reuer-
 tere: quonia ſi paternis affectibus aſſenſum pre-
 bueris, diademate regali coronaberis, & ſuper om-
 nes principes, matronas, ac virgines regni mei, prin-
 cipatum obtinebis. Quin & templum de marmo-
 re candidiſſimo, inter deas tibi ædificari, ſtauat-
 que ex auro puriſſimo fabrefactam & gemmis in-
 æſtimabilis præcij rutilantem, ab omnibus ad-
 randam, tibi collocari iubebo. Ad hæc cum uirgo
 reſpondere uellet, Gerebernus reſponſionem eius
 anteuerſet, regem dura ſeueritate redarguit, eun-
 que ſceleratiſſimũ & abominabilem inſulam
 quod filiam propriam fœdare uellet, à quo ſceler-
 impuriſſimi etiam ſcortatores abhorrenter pluri-
 mum. Monuit inſuper uir ſanctus uirginem, ne
 quã regi, in tam nefario opere, conſentiret: in
 terni regis, cuius dulcedinem iam guſtaſſet, in-
 gnationem incurreret. Ea monitione rex proce-
 que grauiter offenſi Gerebernum morte dignũ
 marunt: amouentesque eum à uirgine multis mo-
 rijs exagitarunt: ac tandem uolentas manus ab-
 rentes crudeliter peremerunt. Sic glorioſus mar-
 tyr Domini, ex tyranno triumphum referens, cap-
 tis amputatione, perfectam martyrij coronam à
 Domino accepit.

S. Gereber-
 nus interfi-
 citur.

Tunc rex, iterum conuerſus ad uirginem, roſeo
 decore nitentem, ut ſibi acquieſceret, acrius in-
 re cepit: multisque blandicijs uirginis conſtan-
 am infringere conatus, dicebat: ò filia mea, cur pa-
 teris patrem tuum tantis anguſtijs doloribus? miſere-
 cur renuiſiſti: & illum ſperniſti quem allicit amor
 Tantummodò mihi aures præbe, & nihil tibi de
 patiar. Nomen tuum per cunctos regni mei

ter deas sacratissimas celebrabitur. Tunc virgo
 deo deuotissima patri cum indignatione respon-
 dit: Cur infœlix tyranne promissis fallacibus, à
 pudoris proposito auertere me conaris? Putas, mi-
 ser, quòd à stabilitate propositi mei resiliam, cor-
 que meum polluendo, Christum vnicum ama-
 rem meum offendam? Tuas ego regales delicias,
 mente còtemno, & illas promissiones Domini
 Iesu Christi, quæ cuncta superant desideria,
 in totis visceribus concupisco. Pro dea haberi re-
 no, & honorè statum vilipendo. Talem mihi de-
 ceptus noli frustrà adhibere sermone. Tunc rex
 impio ferus, libidini deditus, atque cultor idolorum
 impudens, quàm magis fidem Christi in ea feruere
 percipuit, tanto furiosius in eam, totis viribus, in-
 uenit dicitque: Vide, malitiosa, ne decetero nos
 reges: exple statim quod opto, & dijs nostris sa-
 crifica, aut, certè, mortis tuæ exemplo, efficies, nè
 regum filia, paternis imperijs contradicere ausint,
 quæ virgo: Qua de causa, crudelis tyrâne, egre-
 dum Domini sacerdotem, nulli crimini affiné oc-
 cidi? Dei omnipotentis iudicium non euades,
 deasque tuas vt figmenta detestor: & Domi-
 ni Iesu Christo, tota me deuotione còmitto. Ille
 angelus meus, gloria mea, salus mea & desiderium
 meum. Poenas omnes, quas inferre potes, læta men-
 te parata sum, pro Domino meo, perpeti.
 Rex audiens rex nimio furore incensus, iussit
 celeriter capitis affici supplicio. Sed cum nul-
 lam crudele præceptum exequi auderet: ipse
 crudelis rex, antiquæ nobilitatis & regalis cle-
 mentie oblitus, gladio, quo fuerat actinctus, sa-
 cræ caput præclaræ virginis amputauit: atque inde,
 in suo comitatu, ad propria remeas, Sanctorum
 corpo-

S. Dympha
 egregia cõ-
 stantia.

S. Dympha
 à suo paren-
 te iugulatur

corpora volatilibus cæli & bestijs terræ deuoranda reliquit. Cumque ea, dies aliquot, à feris & quibus intacta, in nuda humo iacuisent, à quibusdam habitantibus, in specu condita sunt. Excolebant tunc quidem temporis Ghele raro inhabitato: erant enim in ea non nisi quindecim domus, eorumque memorum densitate ferè per sex milliaria circumseptæ. Post multa verò annorum curricula cum pagus ille hominù frequentia iam valdè celebris auditus esset, pro stupèda signorum exhibitione, que fiebant illic erga quibuscunque languoribus occupatos, Clerus & populus congregati in loco deputatæ, Sanctorum corpora inquirere cœperunt, quæ mira & omnibus seculis inaudita. Cum enim descendentes terram eiecissent, angelicis manibus paratos, niue candidiores sarcophagos duos, & pertra excisos repererunt. Inde extractas, sine difficultate, tumbas ciscuquaque accuraciùs contempentes, nullum in eis vel iuncturæ vel fracturæ signum conspiciunt, imò verò sanas & integras corpora Sanctorum corpora continentès. Quare valde ætoniti non hominum, sed angelorù id opus esse agnouerunt: perque tumbas niue candidiores, Sanctorum castitatem significari intellexerunt.

Igitur cum ad Xanthense oppidù, quod ad Rhenum situm est, fama virtutum & miraculorum huiusmodi peruenisset, eius incolæ sub peregrinationis specie situm loci sagaciter explorarunt: & per aliquot dies coram sanctis corporibus excubantes, clanculù preciosas reliquias, cum tumbis lapideis quadrigis impositas auexerunt. Quo cœperunt Xanthenenses vehementer commoti, mox ad arma conuerunt: accensisque animis à tergo viriliter insisterunt. Igitur sono immensæ multitudinis, marcescentes

Vide rem admiratio-
ne dignam.

Xanthenes
auferunt sa-
cra corpora

platores exterriti, tumbas, magna celeritate, in
 terra deposuerunt: vnamque in frustra redigentes,
 qua sancti Gereberni corpus erat, cum eo effuge-
 runt: & prospero itinere, ad Xanthense oppidum
 venerunt: vbi Gerebernum, vniuersa multitu-
 dine cum canticis & hymnis & cereorum lumina-
 bus eis obuiam ruente, honorifice sepelierunt.
 valentes vero, qui insecuti eos fuerant accedentes
 ad locum, fracta B. Gereberni tumba, S. Dymphae
 tumbam absque vilo laesionis signo reppererunt.
 cum ad propriam vellent reducere ecclesiam,
 modo, corpus loco mouere quiuerunt: pro-
 pter si radicatus fixum in terra teneretur. Cumque,
 facto opus esset, ignoraret, nocte vna quaedam
 secudum quietem admonita est, vt vitulum,
 quod habebat in stabulo, nouellum, bigae iungeret,
 reginis corpus reduceret, quod multi, peccatis
 iam obstitentibus, mouere non poterant. Mane
 facta, mulier visionis seriem filio suo enar-
 ra, eumque monuit, vt citius, a Domino iussa
 compleret. At puer matrem suam delirare existi-
 mas, eam deprecari coepit, vt ea de re sileret, ne
 oculos simulrisui exponeret. Sed illa nihil mora-
 vitulum nondum cornua producentem applicuit
 ad locum retendit. Sequebatur eam parui &
 piamque mulierem, plane delirare & desi-
 credebant. Tandem loco appropinquans, cu-
 sacri thesauri obnixè rogauit vt bigae suae eum
 mouerent. Quidam eam risu & cachinno exci-
 tant, quidam cum indignatione repellabant: Nota mira-
 vero, precibus eius importunis victi, manus o-
 culum.
 admouerunt: & sine vilo grauamine corpus
 mouerunt, impositumque bigae summa cum laetitia
 adpro-

S. Dymphae
 corpus loco
 moueri non
 potest.

Nota mira-
 culum.

ad propriam ecclesiam reduxerunt. In qua, per venerandæ virginis & martyris Dymptnæ merita, quotidie innumerabilia conriscant miracula.

Postea verò nobiliores loci incolæ, sacrum corpus theca ex auro & argento, ac preciosis lapidibus confecta exceperunt. Itaque Episcopus Cameracensis, cum immenso vulgi comitatu eò veniente, tumba lapidea sacræ virginis corpus, in thecam illam ex auro & argento fabrefactam, transtulit. Apperta aurem tumba, inuenit antistes, in sacro veneranda virginis pectore, lapidem rubeum, cum inscriptione nominis Dymptnæ. Dubium nõ est eam ab angelis pectori sanctissimæ virginis impostam fuisse, vt per eum martyriũ cunctis innotesceret. Prædicta autem corporis translatio, magna cum celebritate, decimaquinta Maij peracta est: eoque die, memoriz martyrij eius, cum festiuis gaudijs instituta: quaquam eam coronam tricesimo mensis die adepta sit.

Et quoniam diuersa conscripta miracula tantæ admiratione digna, quæ Dominus noster Iesus per gloriosam hanc virginem & martyrem mandata ostendere dignatus est, longum foret enarrare, breuitatis causa à nobis omittuntur. Certe obediens daemõnibus, cum ad eius venerabile templum in Ghele afferuntur, quotidie, per eam liberantur. Porro alia beneficia infinita deuotis suis supplicibus impetrat apud Dominum nostrum Iesum Christum, qui cum Patre & Spiritu sancto viuere & regnat in secula sempiterna. Amen.

VITA S. DOMNOLI EPISCOPI
 nomanensis. ex ea quæ est Haduini Præsulis
 quodam Domnoli familiari amico conscripta. Cla-

